



Afrikagruppernas Effektrapport till FRII 2014

Kort om Afrikagrupperna:

Afrikagrupperna är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsorganisation med en vision om en rättvis värld. Huvudkontoret är placerat i Stockholm. Organisationen har sitt ursprung i solidaritetsrörelsen i Sverige i slutet av 60-talet, både genom sitt stöd till befrielseströrelserna i södra Afrika och genom att vara en stark kraft i kampen mot apartheid i Sydafrika. Idag är Afrikagrupperna verksamma i fem länder i södra Afrika: Angola, Moçambique, Namibia, Sydafrika och Zimbabwe. I dessa länder är resursfördelningen mycket ojämn, fattigdomen utbredd, och hiv-prevalensen är bland den högsta i världen. Civilsamhället står inför stora utmaningar. Tillsammans med partnerorganisationer i södra Afrika har Afrikagrupperna i 40 år arbetat för och i området. En lika viktig del av Afrikagruppernas verksamhet sker i Sverige genom insamling, informations- och påverkansarbete.

1. Vad vill er organisation uppnå?

Afrikagrupperna vill belysa orsaken till fattigdom och orättvis fördelning av makt och resurser snarare än att lindra symptomen. Av den anledningen arbetar inte Afrikagrupperna med välgörenhet utan med långsiktigt förändringsarbete. Solidaritet är Afrikagruppernas ledord i vår syn på samhället och i allt arbete vi utför. Vi utgår från människors rätt till inflytande och att själva bestämma över sina liv samt att det är statens skyldighet att tillgodose detta. Partnerskap och ömsesidig respekt i relationen mellan människor och organisationer är för oss ett grundläggande förhållningssätt, liksom jämställdhet mellan kvinnor och män samt hushållning med jordens resurser.

Med visionen om en rättvis värld i sikte driver Afrikagrupperna sitt arbete genom tre tematiska områden, samtliga med ett rättighetsperspektiv: hiv och sexualitet; mat, naturresurser och handel; samt arbets- och levnadsvillkor. Genom stöd till för närvarande 30 organisationer och vårt arbete med insamling, påverkan och information i Sverige jobbar Afrikagrupperna för att uppnå de mål vi har satt upp för perioden 2013-2015.

Hiv och sexualitet

Inom temat ”hiv och sexualitet” verkar våra partnerorganisationer för ökad tillgång till prevention och behandling av hiv samt ökad medvetenhet, kunskap och möjlighet att arbeta mot diskriminering och stigmatisering av människor som lever med hiv. Partnerorganisationer och deras målgrupper, liksom Afrikagrupperna och våra målgrupper i Sverige ställer krav på och verkar för större tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Förståelsen för länkarna mellan makt, genus och sexualitet och hur dessa påverkar utvecklingen i stort ska också ha ökat.

Mat, naturresurser och handel

Inom temat ”mat, naturresurser och handel”, arbetar Afrikagrupperna för att kvinnor och män ska ha fått större utrymme att göra informerade val och ställa krav på bättre produktionsmöjligheter samt en ökad tillgång till marknader för småskaliga bönder. Partnerorganisationer och deras målgrupper agerar för rättigheten och tillgången till mark för marginaliserade grupper samt för ett hållbart nyttjande av naturresurser och en rättvis fördelning av vinsterna från utvinning och förädling av naturresurser inom och mellan länder. Afrikagrupperna arbetar också för ökad medvetenhet om landgrabbing och dess effekter samt hur internationell handel och investeringar påverkar matsuveränitet och utvinning av naturresurser.

Arbets- och levnadsvillkor

Inom temat ”arbets- och levnadsvillkor” arbetar Afrikagrupperna för att partnerorganisationer och deras målgrupper agerar för bättre arbetsvillkor för kvinnor och män samt ställer krav på basal service och rättigheter för marginaliserade grupper och för kvinnor särskilt utsatta för genusrelaterade maktstrukturer. Partnerorganisationerna och deras målgrupper agerar också för miljö- och klimaträttvisa samt att den negativa påverkan på miljön och klimatet för partnerorganisationernas målgrupper ska vara så liten som möjligt. Afrikagrupperna arbetar för en ökad medvetenhet hos våra målgrupper om relationen mellan arbets- och levnadsvillkor, konsumentmakt och hållbar utveckling.

Samtliga av de partnerorganisationer som Afrikagrupperna stödjer är verksamma inom ett eller flera av våra tematiska områden. I vårt val av partnersamarbeten är vi noga med att partnerorganisationens arbete ska ha ett rättighetsperspektiv samt att de ska ha en vilja och kapacitet att verka för förändring. Afrikagruppernas arbete med att öka kompetensen och kapaciteten hos de organisationer vi stödjer finansiellt är ett viktigt bidrag till ett starkare civilt samhälle i södra Afrika. Målgrupper för våra partnerorganisationer är i första hand människor som lever i fattigdom och marginalisering. Rättighetsperspektivet syftar till att ge människor kunskap och möjligheter att förändra sin situation. Målgrupper för påverkansarbete är i första hand statliga strukturer men också andra intressenter som kan utkrävas ansvar som exempelvis företag.

2. I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Under Afrikagruppernas 40 år som organisation har vi hela tiden varit en viktig del av en stark solidaritetsrörelse och ett levande civilt samhälle i Sverige. Vi anser att ett starkt civilsamhälle spelar en avgörande roll i en demokrati och att detta är ytterst viktigt både i södra Afrika och i Sverige. Civilsamhället ska inte ses som en motpol till staten utan som en nödvändig aktör för att en demokratisk stat ska kunna utvecklas.

Afrikagrupperna samarbetar med för närvarande 30 partnerorganisationer i södra Afrika. Vår roll i samarbetet är som finansiär, dialogpartner och spindeln i nätet vid utbyten och möten mellan organisationer. Vi driver inte någon egen verksamhet i södra Afrika, då vi anser att de organisationer Afrikagrupperna stöder genomför detta arbete bättre än vi. Verksamheten blir på så sätt också tydligare förankrad i de samhällen där den bedrivs. Både i Sverige och i södra Afrika läggs en stor vikt vid nätverkande och samarbeten. Bland annat är vi medlemmar i Concord Sverige och SwedWatch. Varje organisation har sina kompetenser och kan bidra på olika sätt i t.ex. en informations- eller påverkanskampanj. På så sätt stärker vi varandras arbete. I Sverige är Afrikagrupperna aktiva i flera olika nätverk.

Vårt arbete i södra Afrika är tydligt kopplat till vårt insamlings-, informations- och påverkansarbete i Sverige. Arbetet bygger till stor del på engagemang från våra medlemmar och vi uppmuntrar till kontakt mellan medlemmar och de organisationer vi stödjer i södra Afrika. Därför bjuder vi regelbundet in representanter från våra partnerorganisationer till att besöka

Sverige och delta i den verksamhet vi bedriver här. Genom vårt praktikantprogram ger vi också möjlighet för medlemmar och andra intresserade att praktisera hos någon av våra partnerorganisationer. I det arbete vi bedriver i Sverige använder vi exempel från våra partnerorganisationer bland annat för att visa hur beslut som fattas i Sverige och Europa påverkar människors liv på andra sidan jorden.

3. Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Långsiktighet och partnerskap

Afrikagrupperna har ett antal övergripande strategier som vägleder oss i vårt solidaritetsarbete och som vi utgår från i all vår verksamhet. Förutom solidaritet, jämställdhet och ett rättighetsperspektiv är partnerskap och långsiktighet viktiga ledord för oss.

Ett bra partnerskap bygger på delade värderingar och vision samt att ha en regelbunden dialog. Partnerskapet innebär för Afrikagrupperna mer än bara finansiellt stöd då det handlar om att utbyta erfarenheter och samarbeta kring olika frågor vilket gynnar båda parter. Partnerskapet innebär också ett ömsesidigt förtroende och en öppenhet mellan parterna. Även om Afrikagrupperna många gånger är en liten givare är vår ambition att vara en aktiv, lyhörd och stödjande partner som har en nära kontakt med de organisationer vi stödjer.

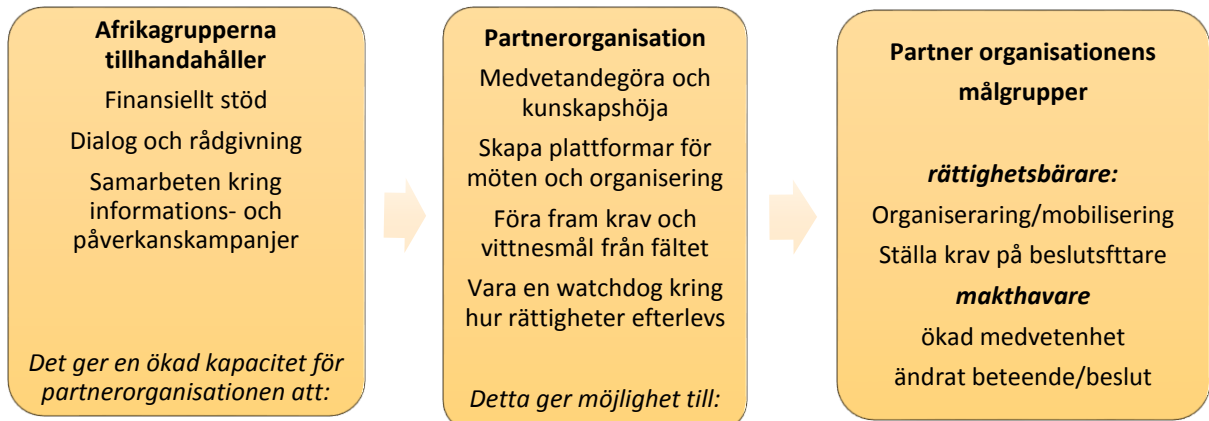
För att organisationer ska kunna fungera väl krävs ett visst mått av förutsägbarhet i samarbetet och det finansiella stödet. Av den anledningen ger Afrikagrupperna stöd till organisationer i sin helhet och inte till enskilda projekt, ett så kallat budgetstöd. Detta ger partnerorganisationen möjlighet att strategiskt planera sitt arbete och sin budget och utföra verksamheten på ett hållbart och långsiktigt sätt. Detta är en mycket viktig del av vår strategi som syftar till att det är organisationerna själva som bäst vet var pengarna behövs och var och när verksamheten ska utföras.

Afrikagruppernas förändringsteori

Vår utgångspunkt är att kvinnor och män såväl som stater ska ha möjlighet att påverka och bestämma över sina egna liv och utveckling. Vi tycker att regering och statliga strukturer ska tillgodose basbehov för medborgare och garantera deras grundläggande mänskliga rättigheter. Att jobba med jämställdhet mellan män, kvinnor, flickor och pojkar på alla nivåer är en nyckelfaktor för utveckling och förändring. Det är också en grundläggande rättighet att inte bli diskriminerad på grund av sitt kön.

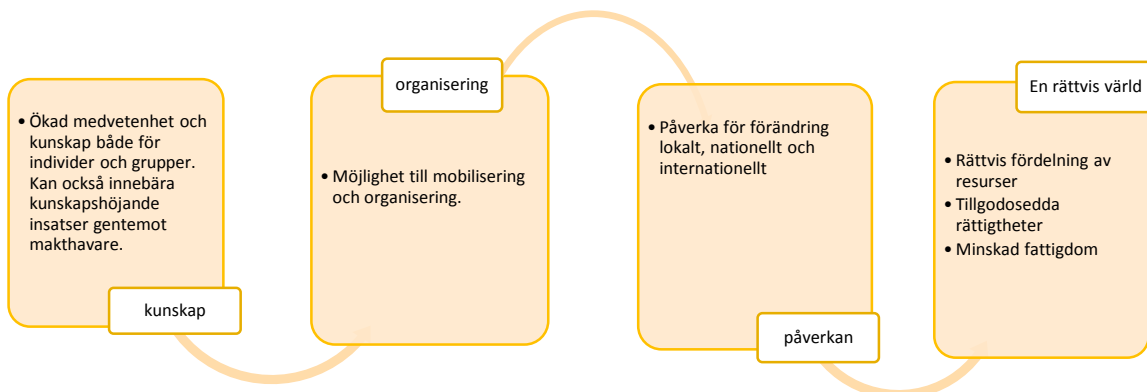
System och strukturer är föränderliga, inte statiska. Däremot underlättas inte förändring av de som har makt och privilegier. Den måste drivas av människor som kräver sina rättigheter, fattiga och marginaliserade, samt de som stöder dessa grupper. Här har civilsamhället en mycket viktig roll. Afrikagruppernas stöd till våra partnerorganisationer är ett bidrag till stärkandet av det civila samhället i södra Afrika.

I stora drag ser stöd- och samarbetskedjan ut så här:



För Afrikagrupperna tar förändringsarbete utgångspunkt i människors engagemang och organisering. Att skapa möjligheter till ökad kunskap, medvetenhet och tilltro till den egna förmågan är en katalysator för förändring. Förändring handlar i första hand om att bli medveten om sina rättigheter och vilka krav man kan ställa, men också om att ha möjlighet och verktyg att kräva sina rättigheter samt att kunna påverka sin egen situation och sin omgivning.

Afrikagruppernas förändringsteori ser ut så här:



För individen handlar det om attityd och beteende, att känna till sina egna rättigheter och ha en reell möjlighet att förändra sin egen situation. Nästa nivå handlar om att människor kommer samman för att förbättra sin situation och kräva förändring. Det kan handla om deltagande i en organisation, rörelse, förening, nätverk eller liknande. Även här är medvetenhet och kapacitetsbyggande viktigt. Organisering skapar en plattform och verktyg för förändring. På samhällsnivå (lokalt, nationellt eller internationellt) handlar förändring om stiftande av policies och lagar samt att dessa efterlevs. Det gäller statens och statliga strukturers agerande, distribution

av resurser, företags inflytande, ekonomiska intressen etc. Här är påverkansarbete, mobilisering och opinion viktigt för att åstadkomma förändring.

Kunskap, information och påverkan

Afrikagruppernas arbete bygger på kunskap om de sammanhang och frågor vi verkar inom. Därför är kunskapsutveckling, erfarenhetsutbyte och kontinuerligt lärande en viktig förutsättning för vår verksamhet. De förändringar vi vill åstadkomma handlar om att ändra maktstrukturer, regler och attityder. Det handlar om att påverka beslut och skapa stöd för förändring. En viktig del av vårt arbete sker därför i Sverige genom att informera om samt bedriva kampanjarbete och opinionsbildning för de frågor vi arbetar med.

Utvecklings- och rättighetsarbetet i Afrika går hand i hand med informations- och påverkansarbetet i Sverige. Våra samarbetspartners erfarenheter av hur den orättvisa resurs- och maktfördelningen yttrar sig blir levande exempel för Afrikagruppernas påverkans- och informationsarbete i Sverige. Kontakten mellan medlemmar, givare och partnerorganisationer kan engagera fler personer i Sverige såväl som i södra Afrika och öka vår samlade kunskap om de orättvisor vi tillsammans arbetar mot. Med en nära kontakt mellan vår verksamhet i Afrika och Sverige ökar legitimiteten för vårt förändringsarbete. Därmed blir genomslagskraften i påverkansarbetet större.

4. Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Afrikagruppernas verksamhet utövas av dess medlemmar, medlemsorganisationer, årsmöte och styrelse. Styrelsen har också ett verkställande utskott som är aktivt mellan styrelsemötena. Organisationens arbete leds av en generalsekreterare utsedd av styrelsen. Afrikagrupperna har ett kansli i Sverige och fram till slutet av 2013 ett kontor i varje land där vi har verksamhet. Från och med 2015 kommer verksamheten i södra Afrika att administreras från ett regionalt kontor beläget i Johannesburg, Sydafrika. Detta kontor är för närvarande under uppbyggnad.

Ideellt arbete utförs på olika nivåer i organisationen. Vi har ideellt arbete som utförs som förtroendeuppdrag i styrelse, styrelseutskott och arbetsgrupper. Vi har även kontorsvolontärer på vårt kontor i Stockholm. Ideellt arbete utförs också lokalt av våra medlemmar och lokalgrupper. I samband med vissa kampanjer har särskilda kampanjgrupper bildats som också arbetar ideellt. Effekten av det ideella arbetet är betydande såväl ekonomiskt som arbetsmässigt för att uppnå Afrikagruppernas mål.

Medlemmarnas kunskap, engagemang och solidaritet är ryggraden i Afrikagruppernas verksamhet. Många av organisationens medlemmar har en djup kunskap om våra frågor och erfarenhet från de länder där vår verksamhet bedrivs. De är en ovärderlig resurs för Afrikagrupperna. Varje år genomförs en mängd aktiviteter runt om i landet i syfte att sprida vårt budskap, påverka för förändring och att samla in pengar.

Afrikagrupperna är en av Sidas ramorganisationer vilket innebär att vi har genomgått en ramkriteriebedömning. Att vara en godkänd ramorganisation är en kvalitetsstämpel på att organisationen har den kapacitet, legitimitet och trovärdighet som krävs för att bedriva ett hållbart utvecklingssamarbete. De nätverk där vi är aktiva är också en viktig resurs när det gäller kontakter och kapacitetsutveckling för oss som organisation. Vi träffar regelbundet andra organisationer genom de nätverk som finns för pressekreterare, generalsekreterare, controllers och metodutvecklare.

Afrikagruppernas verksamhet finansieras till största delen av Sidamedel (anslagsposten Enskilda organisationer) där vi bidrar med tio procent egeninsats. Vi har även en del andra finansiärer som exempelvis Universitets- och Högskolerådet för vårt praktikantprogram och Fredsmiljonen för vårt kampanjarbete. En del av vår verksamhet finansieras helt av egna medel.

Vi har en årlig omsättning på runt 50 miljoner kronor och en insamlingskapacitet på ca 6 miljoner kronor. Vi har ca 1300 medlemmar samt 10 medlemsorganisationer och 11 lokala Afrikagrupper. Flera av våra medlemsorganisationer och lokala Afrikagrupper är också stödgrupper som bidrar till Södra Afrikainsamlingen. Drygt 10 000 personer ställer sig också bakom vårt arbete och ger sitt stöd som givare. Eftersom vi är en ideell medlemsorganisation är vi beroende av våra givare och våra medlemmar. Vi strävar efter att växa och öka vår insamlingskapacitet för att minska vår sårbarhet och vårt beroende av stora externa finansiärer.

5. Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

För varje tematiskt program finns det ett långsiktigt utvecklingsmål och 3-4 programmål som ska kunna nås på tre års sikt. För varje enskilt delmål har vi satt upp förväntade resultat som i sin tur är kopplade till ett antal indikatorer. Vår resultatkedja ser ut så här:

Utvecklingsmål (Impact)	Långsiktiga mål som inte är tidsbestämda. Ger vårt arbete en riktning. På denna nivå mäter vi inte resultat.
Mål (Objectives)	Afrikagruppernas programmål för organisationen som helhet. Utfall från varje land mäts och analyseras. Resultaten vägs sedan samman och presenteras på en mer övergripande nivå.
Förväntat resultat/effekter (Expected outcomes)	Afrikagruppernas programmål på landnivå. Utfallet baseras på de resultat som presenteras från våra partnerorganisationer. Mätningen sker med hjälp av ett antal kvantitativa och kvalitativa indikatorer.
Partnerorganisationernas egna utfall	Partnerorganisationerna har sina egna planer med mål och indikatorer. Några av dessa är kopplade till Afrikagruppernas förväntade resultat.
Aktiviteter	Programaktiviteter i södra Afrika planeras, utförs och mäts av våra partnerorganisationer. I Sverige bidrar de olika aktiviteter Afrikagrupperna genomför till våra egna förväntade resultat på effektnivå.

Alla förväntade effekter och resultat har indikatorer kopplade till sig. De flesta av våra indikatorer är kvantitativa, av typen ”antal tillfällen”, ”antal personer” etc. I vissa fall har de dock kompletterats med mer kvalitativa indikatorer som ”ökad kunskap”, ”ökad kvalitet”, och/eller ”ökad tillgång till”. Indikatorerna är i möjligaste mån genuskänsliga så att en analys kring hur verksamheten gynnar jämställdhet blir möjlig.

Resultaten bedöms genom en kvalitativ analys baserad på utfallen från varje land. Någon kvantitativ sammanslagning av resultaten från indikatorerna görs inte då de skiljer sig från land till land och bygger på partnerorganisationernas mycket varierande verksamhet. Resultaten används snarare som exempel i den kvalitativa analysen. Utfallet presenteras årligen per förväntat resultat i en målmatris samt i narrativ form tillsammans med en analys.

I stora drag tittar vi på i vilken utsträckning partnerorganisationen har bidragit till att situationen för målgruppen har förändrats. Vi är medvetna om att det inte är möjligt att uppfylla våra mål helt på egen hand. Det är också svårt att bevisa att det är just vårt arbete och vårt stöd till partnerorganisationerna som har gett resultat. I allt vårt arbete ser vi därför vår roll som bidragande till uppfyllnad av utvecklingsmålen. Vi bidrar tillsammans med en mängd andra aktörer till resultat och förändring.

Afrikagrupperna följer upp verksamheten genom en nära kontakt med partnerorganisationerna. Två gånger per år görs fältbesök till varje organisation. Vid dessa besök ges också möjlighet till feedback och frågor samt dialog kring utvecklingen av samarbetet och verksamheten. Samtliga partnerorganisationer bjuds också in till tematiska konferenser vid något tillfälle varje år.

I samband med att ett samarbete inleds upprättas en beskrivning av organisationen och dess verksamhet. Denna följs sedan upp i form av interna rapporter kring utvecklingen hos partnerorganisationen och av samarbetet vilka fungerar som underlag för bedömningen av hur fortsatt stöd ska se ut.

När två tredjedelar av verksamhetsperioden har gått (efter två år) påbörjas en mer övergripande utvärdering kring hur arbetet går inom våra program. Resultatet av denna ger möjlighet till justeringar av indikatorer för den period som återstår samt ligger till grund för utarbetande av verksamhet och mål för nästkommande period.

Afrikagrupperna utför också utvärderingar och systemrevisioner av partnerorganisationerna vid behov.

6. Vad har ni åstadkommit så här långt?

Hiv och sexualitet

Afrikagruppernas partnerorganisation Wellness Foundation i Sydafrika har under året hållit i ett flertal workshops och konsultationer för att mobilisera vårdgivare i regionen. I Sydafrika har rörelsen vuxit kraftigt sedan 2012 och omfattar nu nära 2 500 vårdgivare. Wellness Foundation samlade också vårdgivare från Angola, Moçambique och Zimbabwe för att utbilda och lägga grunden till en regional rörelse. I Zimbabwe deltog representanter från fyra av våra partnerorganisationer och detta var ett viktigt steg i utformningen av en ny rörelse av vårdgivare i landet. De som ingår i denna rörelse har blivit medvetna om den policy som gäller i Zimbabwe och kan nu jobba för att denna ska implementeras. Organisationerna som har deltagit i Wellness Foundations workshops har börjat samarbeta i högre utsträckning med varandra och på så sätt ökat sitt inflytande. Deltagarna vittnar också om ökat självförtroende att driva sina frågor gentemot beslutsfattare.

I Zimbabwe är tillgången till hiv-prevention och behandling relativt god. Däremot konstaterar våra partnerorganisationer att tillmötesgåendet gentemot patienterna kan förbättras avsevärt och det är där organisationerna lägger sitt fokus. Framöver räknar man med att detta ska öka antalet besökare till hälsoklinikerna. Under 2013 höll våra partnerorganisationer i Zimbabwe över 20 specifika möten med hälsopersonal i detta syfte.

I Angola rapporterar Bismas das Acacias att det är lättare att diskutera hiv och sexualitet i de områden där de är verksamma och att det numer går att blanda kvinnor och män i grupper för dessa diskussioner. Ämnet är dock fortfarande känsligt och omgärdat med skuld och skam framförallt hos den äldre generationen. I Malanje rapporterar ADRA att man distribuerat fler

kondomer än tidigare och i Benguela rapporterar samma organisation att fler gravida kvinnor uppsökte en klinik för att testa sin hiv-status. ADRA har under året, med regeringen och hälsoministeriet som måltavla, fortsatt att kräva och agera för ökad tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa samt prevention och behandling av hiv.

Även i Moçambique rapporterar samtliga partnerorganisationer om en ökad distribution av kondomer och Othoko rapporterar att man nådde ut till många fler personer i behov av vård i hemmet under 2013 än vad man hade kapacitet att göra föregående år. Othoko utvecklade också under året ett program för att höja medvetenheten om effekter av näringsbrist och nådde ut med information i ämnet via radio och utbildningar i området kring Cuamba. AMODEFA har under 2013 framgångsrikt varit med och påverkat revisionen om lagen gällande sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, som bland annat inkluderar HBT-personers rättigheter och rätten till abort; och LAMBDA som Afrikagrupperna stöder genom AMODEFA har genomfört utbildningar i HBT-frågor och rättigheter riktat mot poliser och jurister.

I Namibia har Positive Vibes fortsatt sitt arbete med att nå ut regionalt med rättighetsbaserade frågor kring HBT och har nu etablerat sig i tio länder i regionen. Positive Vibes kan visa på en ökad självkänsla hos en klar majoritet hos de personer som deltagit i organisationens utbildningar. NAPPA rapporterar om fortsatt många besökare till sina kliniker.

I Sverige lyfte vi detta tema under november månad med avslutning på Världsaidsdagen den första december. Syftet var att sprida kunskap och information med fokus på tillgång till behandling. En kortfilm producerades och spreds digitalt, och 125 ”röda bandet” såldes till förmån för södra Afrikainsamlingen. En gäst från Positive Vibes bjöds till Sverige och tillsammans med henne kunde Afrikagrupperna erbjuda ett flertal spännande seminarier och workshops till bland annat gymnasieelever, universitetsstudenter och ungdomskliniker.

Lokalt har framförallt Göteborgs Afrikagrupp varit aktiva. De samarbetar med det lokala nätverket för Världsaidsdagen och uppmärksammade dagen i Domkyrkan. Aktivister har även hållit föredrag om Wellness Foundations arbete.



*Wellness Foundation workshop i Kapstaden för vårdgivare.
Fotograf: Agnes Nygren*



Red Ribbon som säljs till förmån för Södra Afrikainsamlingen. Bandet är tillverkat genom Ikhala Trust i Sydafrika.



*Alexia Naris från Positive Vibes håller workshopen "Aids and Me" arrangerat av Uppsala Afrikagrupp.
Fotograf: Anna Gren.*

Mat, naturresurser och handel

I Sydafrika har ECARP under året assisterat över 800 bönder i Östra Kap med utbildning i ekologiskt jordbruk, tillgång till fröer och ökade möjligheter att sälja delar av sin produktion. Partnerorganisationen SPP rapporterar att rörelsen Agrarian Reform for Food Sovereignty, som också arbetar för ekologiskt jordbruk har mer än fördubblats sedan 2012 och nu innefattar en bra bit över 1000 medlemmar. Denna rörelse spelade en nyckelroll under de lantarbetarstrejker som ägde rum i början av året där också kvinnor tog en ledande roll. Trots att de kvinnliga lantarbetarna drabbades hårdast av resultatet av strejkerna (förlorade jobb, förlorade förmåner etc.) har de fortsatt att driva sina frågor, där bland annat ILRIG och Khanya College har gett stöd i form av utbildning och rådgivning.

I Zimbabwe höll ABDO, ENMT och ZIMCODD gemensamma kurser för kommuninvånare med fokus på värdekedjor, effektiv produktion, marknadsföring och miljöpåverkan. Totalt nåddes över 8200 småskaliga bönder av dessa partnerorganisationers budskap i Zimbabwe under 2013. Genom ZIMCODD och SEATINI fick aktivister på kommunnivå möjlighet att diskutera med beslutsfattare kring bomullspriser, fiske och land. Flera bonde-föreningar bildades eller stärktes i de områden där våra partnerorganisationer är verksamma.

I Angola rapporterar ADRA att arbetet för ökad produktion av grödor och tillgång till marknader inte har gått som förväntat till stor del på grund av den svåra torka som drabbade stora delar av Angola och Namibia under 2013. Genom ADRA har småskaliga jordbrukare fått möjlighet att uttrycka sina behov till beslutsfattare och tack vare utbildning som tillhandahållits av ADRA har två kooperativ i Benguela vunnit en viktig markstrid i området.

I Moçambique har UNAC framgångsrikt arbetat vidare med att följa, utbilda kring och uppmärksamma de markstöder som pågår runt om i landet. Genom att utnyttja erfarenheter från Brasilien och japanska organisationer lyckades man under året påverka regeringen att skjuta upp megaprojektet Prosavana för att lyssna in behov och farhågor som lyfts av småskaliga jordbrukare. UNAC har också arrangerat ett flertal möten och konferenser där småskaliga jordbrukare har fått möjlighet att direkt ställa sina frågor till ansvariga beslutsfattare.

I Namibia har LAC fortsatt med sitt påverkansarbete för att förhindra markstöder och för att regeringen ska erkänna ursprungsbefolkningens markrättigheter.

I Sverige är detta det tema som har fått mest uppmärksamhet under året. Afrikagrupperna har belyst problemen kring handelsavtalen EPA, landgrabbing och skatteflykt bland annat genom att producera och digitalt sprida en kortfilm. En landningssida för kampanjen mot landgrabbing skapades där bakgrundsinformation samlades. Vårt eget låtsasföretag Landgrabbing AB fick en egen hemsida www.landgrabbingab.com och aktivister uppmuntrades att fotografera sig själva vid kända platser med skylten "Den här fastigheten ägs numera av Landgrabbing AB" för att få igång en debatt. Vi samarbetade också under året med Urberggruppen för att länka ihop det som sker i Sverige och gruvexploatering i Kallak, med det som sker i Afrika.

En gäst från Afrikagruppernas partnerorganisation UNAC bjöds in till Sverige och vi anordnade en informationsturné med seminarier, i samarbete med lokalgrupperna i Stockholm, Uppsala, Örebro, Göteborg och Malmö. Turnén avslutades med ett seminarium på Inspiration Världen i Stockholm. Två medlemmar som varit på medlemsresa och träffat bönder som blivit av med sin mark i norra Moçambique deltog aktivt med att sprida information om kampanjen på Facebook och som föredragande på seminarier. Under året har 1300 personer deltagit på seminarier som Afrikagrupperna arrangerade eller var med som talare på med temat Vem har rätt till Afrikas resurser? Majoriteten har lärt sig någonting nytt och många har visat intresse för att engagera sig i Afrikagruppernas kampanj.

Afrikagrupperna och Svenska Kyrkan gav uppdrag åt Swedwatch att granska svenska företags inblandning i platinautvinningen i Sydafrika och konsekvenserna för människor som berörs av utvinningen. Rapporten lanserades i oktober 2013 och fick mycket uppmärksamhet i media.

Vi deltog även på ett PGU- (politik för global utveckling) seminarium i Riksdagen där Afrikagrupperna talade om bristen på samstämmighet inom politiken gällande markinvesteringar, handel och jordbruk och vad vi anser bör göras.

Många lokalgrupper fortsätter också att engagera sig för Västsaharafrågan. Falu Afrikagrupp ordnade i samarbete med det lokala föreningslivet för andra året i rad en stor manifestation; Göteborgs och Södertäljes Afrikagrupp har ordnat föreläsningar med Riksdagsledamoten Hans Linde och Partiledaren Jonas Sjöstedt; och Ådalens Afrikagrupp drev en framgångsrik kampanj gentemot Sundsvalls museum som bjudit in en representant från Marocko till att inviga en utställning om Västsahara.



Demonstration med SPP, Sydafrika.
Fotograf: Agnes Nygren



Landgrabbing AB tar över ägandet av Kulturhuset i Stockholm. Medlemmarna Maria Larsson och Ruth Jamie lärde sig mer om landgrabbing under medlemsresan som gick till UNAC i Moçambique. Fotograf: Marja Wolpher



Chikwetis kontorsbyggnad Niassa, Moçambique. Chikweti köper upp stora markområden för att odla tall. Fotograf: Jenny Nilsson

Arbets- och levnadsvillkor

Inom temat rättigheter, arbets- och levnadsvillkor arbetar Afrikagrupperna för att partnerorganisationer och dess målgrupper har agerat för bättre arbetsvillkor för kvinnor och män samt ställt krav på basal service och rättigheter för marginaliserade grupper och för kvinnor särskilt utsatta för genusrelaterade maktstrukturer. Partnerorganisationerna och dess målgrupper har också agerat för miljö- och klimaträttvisa samt att den negativa påverkan på miljön och klimatet för partnerorganisationernas målgrupper ska vara så liten som möjligt. Afrikagrupperna har arbetat för en ökad medvetenhet hos våra målgrupper om relationen mellan arbets- och levnadsvillkor, konsumentmakt och hållbar utveckling.

I Sydafrika har både BRC och CLP varit aktiva i att försöka stoppa det lagförslag som syftar till att ge ökad juridisk makt åt traditionella ledare. Förslaget kritiserar starkt av kvinnliga organisationer som menar att detta diskriminerar kvinnor och undergräver demokratin. Generellt rapporterar våra partnerorganisationer i Sydafrika om att kvinnor har tagit en mer aktiv roll i påverkansarbetet av vad som tidigare varit fallet. CLP fungerar som en länk mellan olika grupper som kan stötta varandra och arbetar aktivt för att stötta kvinnor i att driva sina frågor. CLPs största stöd, både finansiellt och praktiskt, går till mobiliseringen av informella bosättare, rörelsen Abahlali, där CLP på olika sätt bistår, bland annat med att ge skydd till rörelsens ledare som lever

under ständigt hot. Rörelsen växer kraftigt och strävar efter att göra frågan om rätten till ett drägligt boende till något mer än en fråga som drivs lokalt.

I Zimbabwe har vår partnerorganisation GAPWUZ under 2013 haft en växande medlemskår och man har också nått framgång i förhandlingen av löner inom fem samtliga sektorer som man representerar. Trots framgångarna ligger dock lönerna långt under nivåer som det är möjligt att leva på i dagens Zimbabwe. GAPWUZ rapporterar också om man har lyckats lyfta debatten kring barn- och migrantarbete och i flera fall har organisationen identifierat barnarbete på kommersiella farmer och lyckats få barnen tillbaka i skolgång.

LaRRI i Namibia har fortsatt att träna och utbilda fackföreningar i Namibia som under året har nått framgång i sina förhandlingar om minimilöner. Men liksom i Zimbabwe är lönerna väldigt låga trots en höjning. LaRRI har lämnat rekommendationer till den Namibiska regeringen i frågan om minimilöner. LaRRI har också arbetat för att fler unga kvinnor ska nå positioner på arbetsmarknaden och inom fackföreningsrörelsen, men kan än så länge inte se att detta har gett något resultat.

Afrikagruppernas arbete med ”Rättvis Vinhandel”-kampanjen har fortsatt både i Sverige inom kampanjgruppen för rättvis vinhandel och i Sydafrika. I början av 2013 arrangerade Afrikagrupperna tillsammans med den kvinnliga lantarbetarrörelsen Sikhula Sonke en konferens där också deltagare från Chile och Argentina hade möjlighet att medverka. Deltog gjorde också fem Svenska riksdagspolitiker som sedan presenterade en motion i frågan för Riksdagen. På konferensen togs ett gemensamt beslut att fokus ska ligga på kampanjer för levnadslön och en uppförandekod som utgår från arbetarnas eget perspektiv och behov.

I Sverige hade Afrikagrupperna fortsatta möten med Systembolaget kring deras etiska koder och för att de ska ta ett större ansvar i sina kontakter med vinproducenter i Sydafrika. Afrikagrupperna har funnits med på olika seminarier och arrangemang bland annat tillsammans med CSR Sweden, i Riksdagen, på Fair Trade Forum, Schysst Jul och Urkultfestivalen. Vår huvudfråga har varit rätten till en lön som går att leva på och etiska koder som inkluderar arbetarorganisationer/fack och utgår från arbetarnas behov. Vi har också synts i press och TV med frågan och haft möten med Riksdagsledamöter som också besökt Sydafrika. Ett öppet brev till Systembolaget om att arbetare på gårdar som säljer till Systembolaget blivit avskedade uppmärksammades i TV, radio och tidningar.

I december lanserades rapporten ”Vinets väg från druva till glas” som tagits fram av Swedwatch på uppdrag av Afrikagrupperna och Latinamerikagrupperna. Den visar på stora brister i hela leverantörskedjan; att mänskliga rättigheter riskerar att kränkas; att sociala och miljömässiga urval inte vägs in i tillräcklig utsträckning; och att det saknas kontroll på hur vinimportörer följer de etiska koderna. Med en djupare kontakt med lokala organisationer och fackförbund skulle detta kunna avhjälpas.

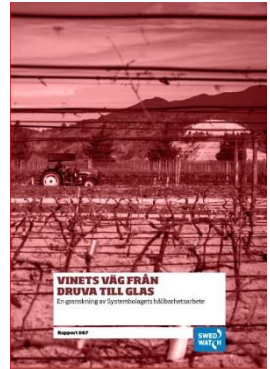
Många aktiva medlemmar har informerat om lantarbetares situation och kampanjat bland annat utanför Systembolag runt om i landet och i samband med vinprovningar. 2013 genomförde vi för första gången en aktionsdag kring ”Alla hjärtans dag”. Tre lokalgrupper uppmärksammade denna aktionsdag genom att stå utanför Systembolaget och informera Systembolagets kunder om vikten av etiskt märkta viner och uppmanade dem att fråga efter dessa viner när de handlar. Malmö/Lund Afrikagrupp skickade dessutom Alla hjärtans dag-hälsningar till krögare med uppmaningen att de borde köpa in fler etiskt märkta viner. Ett antal schysta vinprovningar har genomförts under året, bland annat i Örebro där lokalgruppen genomförde vinprovningen med livsmedelsfacket Procordia.



Bild tagen i samband med strejkerna i Sydafrika. Barn till lantarbetare demonstrerar för höjd minimilön.
Fotograf: Agnes Nygren



Aktivister kräver bättre arbets- och levnadsvillkor för lantarbetare.



Swedwatchrapport om vinproduktion. Vinster och ansvar. Omslagsbild är tagen av Felipe Morales

Organisationsutveckling

Afrikagrupperna har också ett program för organisationsutveckling riktat mot våra partnerorganisationer. Målet med detta är att ge ett generellt stöd i att utveckla och förbättra partnerorganisationernas kapacitet i att planera, driva och följa upp sin verksamhet. Afrikagruppernas finansiella stöd går till organisationernas hela verksamhet varför det också är viktigt för oss att stärka organisationernas institutionella kapacitet liksom att skapa möjligheter till utbyten, erfarenheter och gemensamma aktioner med likasinnade organisationer. Afrikagrupperna ser stödet till organisationsutveckling som ett led i att stärka det civila samhället i södra Afrika.

Afrikagruppernas strävan att på ett effektivt sätt ge budgetstöd till samtliga organisationer fortgår. Flera partnerorganisationer har under året uttryckt sig positivt om detta stöd då det förutom att ge möjlighet till finansiering av organisationernas administrativa kostnader också har bidragit till att organisationerna har kunnat utveckla sitt strategiska arbete med en helhetssyn på organisationen.

Flera partnerorganisationer har deltagit i utbildningar kopplat till miljöfrågor. Denna kunskap har sedan spridits vidare inom organisationerna som i sin tur har nått ut till sina målgrupper med frågan. I Sydafrika bjöd Afrikagrupperna tillsammans med CLP in samtliga partners till ett tvådagars möte kring hur vi bättre kan arbeta tillsammans med sociala rörelser, då behovet av att hitta vägar och utveckla denna form av stöd är stort. Utöver det har Afrikagrupperna under 2013 bidragit med specifika kapacitetsbyggande insatser inom finansiell styrning och kontroll; riskhantering; påverkan och lobby; samt webb och foto.

Bilden av Afrika och spridning av kunskap

Förutom våra tematiska frågor har Afrikagrupperna som mål att i Sverige sprida kunskap generellt om södra Afrika och utvecklingsfrågor. Detta gör vi genom seminarier, kurser, utställningar, reportage och artiklar samt genom att finnas med i sammanhang där globala utvecklingsfrågor diskuteras och debatteras.

Afrikagrupperna hade under året många tillfällen att nå ut med sina budskap till nya målgrupper. Framförallt har vi fokuserat våra utåtriktade aktiviteter på våra tematiska frågor men vi har också haft tillfälle att lyfta utvecklingsfrågor mer generellt.

I samarbete med Studio Jens Assur bidrog vi under utställningen *"Africa is a Great Country"* med fyra seminarier på Liljevalchs konsthall i Stockholm och kunde även erbjuda alla våra månadsgivare, Afrikapartner, en guidad visning av utställningen med Jens Assur. Detta samarbete gav ringar på vattnet och vi fick också möjlighet att samarbeta med Världskulturmuseerna kring utställningen *"Afrikanska mästerverk"* där vi fick ta del av biljettintäkterna.

Afrikagruppernas lokalgrupper ute i landet har, liksom tidigare år, engagerat sig mycket för bilden av Afrika. Södertälje Afrikagrupp har under året visat inte mindre än sju stycken filmer från olika länder i Afrika, samt bjöd in aktuella föredragshållare som journalisten Erika Bjerström. Ådalens Afrikagrupp arrangerade i samarbete med Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet sin årliga afrikanska filmfestival, bara för att nämna några av många exempel.

I Uppsala stod Uppsala Afrikagrupp värd för en föreläsning med Hans Rosling som fyllde universitetsaulan och den utvärdering som gjordes visade på ökad sin kunskap om utvecklingens drivkrafter hos åhörarna. Ett studiecirkelmateriale har tagits fram under året kring våra teman. Tre lokalgrupper och en medlemsorganisation ordnade under året uppskattade studiecirkelar kring materialet. Uppsala Afrikagrupp arrangerade en seminariereserie på Uppsala universitet som fick mycket bra respons från studenterna som deltog. Aktioner gjordes även under andra delar av året, som till exempel under festivalen Urkult då Ådalens Afrikagrupp uppmärksammade både rättvis vinhandel och rättvisemärkt generellt.

Under året samarbetade Afrikagrupperna också med Färnebo Folkhögskola och kunde erbjuda praktikplats till fyra studenter hos våra partnerorganisationer i Sydafrika. Vid hemkomst delade praktikanterna med sig av sina erfarenheter och kunskaper till flera hundra personer genom sina föreläsningar.

Afrikagrupperna har synts och hörts flitigt i media under året. Vi har nämnts i 60 artiklar och vid sex tillfällen i radio eller TV. Den fråga vi har fått mest medial uppmärksamhet kring är rättvis vinhandel, men också bilden av Afrika kring samarbetet med Jens Assur och *Africa is a Great Country* har fått ett stort utrymme. Arbetet med sociala medier har utökats och fördjupats och där har vi kunnat nå nya målgrupper och skapat engagemang kring våra frågor.

Med anledning av Nelson Mandelas bortgång i december 2013 anordnade Afrikagrupperna en minnesstund där vi samlade organisationer som var med i Isolera Sydafrikakommittén samt de nätverk vi är aktiva i idag. Minnesstunden högtidlighöll den betydelse hans liv och gärning har haft för solidaritetsarbetet, Afrika och världen i stort.



Affischen är ett collage av konstnären Christer Themptander och skapades 1985 till stöd för ANC. Detta är ett nytryck till minne av Nelson Mandela och säljs till stöd för verksamheten idag.



Jens Assur guidar visningen av utställningen *Africa is a Great Country* för Afrikapartner på Liljevalchs Konsthall. Foto: Afrikagrupperna